

۱۰ شریں ثانی
۱۳۴۰

تورک تاریخ انجمنی

مجموعہ سی

اون دردیجی سنہ
نومر ۶ (۱۳)

امیر سلیمان خان سکھری

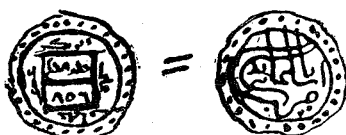
(۸۰۶ - ۷۱۳)

تواریخ عثمانیہ در بر تفصیل بیان ایدلدیکی اوزره ییلدیریم بایزیدایله امیر تیمور کور کان ییننده (۸۰۴) سنه سی وقوعبولان محاربه وانہزام نتیجہ سی اولہرق مشارالیه بایزید خانک بر حیات اولادلرینک الک بیوکی اولان (امیر سلیمان) میدان حربدن صدراعظم ویکچیچی اغاسی و صرب قرالیه بروسہ یه فرار اورادن حرم هایون وخزینہ نی آلوب ساحله وبعده استانبول طریقہ ادرنہ یه عزیمت و (۸۰۶) سنه سی پدرینک وفاتی وتیمورک عودتی حسیبلہ تخت پدرہ بالقعود اعلان حکومت ایلشدی . زبرده تعریف وتوصیف ایدیلہ جک اچہلر مشار الیه طرفندن ضرب ایتدیرلش مسکوکاتدر .

نومرو

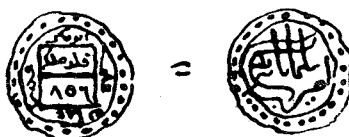
ظہری

وجہی

وزنی ۱۶ ۵ قیراط قطری (۱۶) میلیمتره در

دیگر بر آچہده طفراده کی حروفات ترتیبی بشقہ اولدینی جہتلہ زبرده رسم ایدلشددر .

وجہ وظہری بوندن اول رسم ایدیلان آچہده کورولدیکی اوزره بری خطہ، دیگرکی نقطہ لردن مرتب ایکی دائرہ ایله محاطدر .

وزنی ۱۶ ۵ قیراط قطری ۱۶ میلیمتره در .

بو اچہلرک تاریمخلرینی بو کونکی ارقام کی سکزر یوزاللی آلتی اوقوماملیدر .

تاریخ انجمنی - ۳

شمديكى بش رقى قديمآ صفر يرينه مستعمل اولوب ۹۰۰ تاريخلرندن صكره بش رقى اعتبار ايدلش و صفرده بر نقطهيه (.) تحويل قلنمش اولدينى بوندن اولكى مقالهلرده دخى بيان ايدلشيدى .

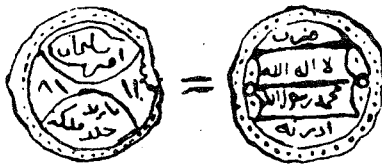
عين تاريخى حاوى وجهلرى ينه طغرا اولان آقجهلرك ظهرنده مرتسم مربع شكلنك دها كوچك ويا داخله طوغرى مقعر صورته رسم ايدملك صورتيله ياخود اطرافنده كى چهاريار كزين اسامى شريفه سنك ترتيبنجه بشقه لقلر وارسهده شايان اشعار دكلدر. قطرلى ۱۶ ايله ۱۴ ميليمتره آره سنده وزنلى ده ۱۶ قيراط ايله $5 \frac{1}{4}$ قيراط مايننده متحولدر .

بالاده تعريف و توصيف ايلديكمز ايكي آقجهنك وجهلرنده كورلديكى اوزره ايلك شكل طغرا امير مشاراليهك مسكوكاتنده كوريلور . مذكور طغرالك ايچنده « امير سليمان بن بايزيد » يازيليدر .

صوك زمانلرده آقجهلرك طرز تنظيمى تبدل ايتديكى زيرده شكلى كوريلان آقجهدن اوكره نلمكدهدر .

تومرو

۳

وزنى ۳ ۵ قيراط قطرى ۱۲ ميليمتره

آقجهنك موضوع رسمنده كوزولديكى اوزره وجهنك وسطنده كى ايكي سطرده كله توحيد، انك اوست طرفنده (ضرب) و آلت قسمنده (ادرنه) كلهلى محرردر . ظهرنده سكه محتوياتى احاطه ايدن دائره نك مركزنده يكديكرينه مماس اولق اوزره رسم ايديلن ايكي قوسله آقجه سطحى اقسامه ايريلوب بالاسنده كى قوس داخلنه « امير سليمان بن ، كلهلى طغرا وارى يازيلوب آلت طرفنده كى قوس داخلنده « بايزيد خلد ملكه ، كلهلى تحرير ايدلش و مذكور قوسلر اره سنده قالان بوشلقلرك صول طرفنه (۸۱) وصول طرفنه (۱) يعنى (۱۱۸) تاريخى ترقيم قلنمشدر . حالبوكه احاد

خانه‌سی هر تقدر سیلیک ایسه‌ده ینه (۳) رقی باقی قالان اثرندن قویاً مأمول ایدلمکده‌در . موزه قاتالوغنک درت یوز یکرمی یدنجی صحیفه‌سنه « طبعدن صکره باییلان بعض تصحیح‌لر » سرلوحه‌لی علاوه ایدیلان برورقده مذکور سکه‌نک تاریخی بشقه برنسخه‌ده (۸۱۳) اوله‌رق کورولمشدر دنیلمکده‌در . بوحالده آقچه‌نک تاریخی (۸۱۳) اولورکه، مذکورسنه‌ده ادرنه موسی چلی طرفندن ضبط ایدلیکنه بناء مذکور آقچه‌لر تداولدن قالدیریلوب موسی چلی نامنه اولان آقچه‌لره تبدیل وبوسبيله کسب ندرت ایدلیکی جهته بو کونه قدر انجق بر عددی موزه طرفندن الیه ایدیه یلمشدر . بناء علیه مسکوکات نادره عثمانیه‌دندر . احتمالکه بو طرز ورسمده مانع‌لرل دخی ضرب ایدلیکی حالده ندرتی سببيله هنوز کورلماش ویا هیج ضرب ایدیه مامشدر . ایلک طغرا امیر مشار الیهک سکه‌لرنده کورلیدیکی مثالو ایلک دفعه اوله‌رقده بالاده کی اوج نومرولی آقچه‌ده اولدینی وجهله قوسلرله آقچه وجهی قسملره تفریق ایدلمشدر . بو طرز تفریق تقدیر ایدیلهرک بر جوق زمان آقچه‌لر مزک بویه قسملره آیرلش اولدینی حالده ضرب ایدلیکی ایلروده کوریه‌جکدر . طغرا حننده معلومات کافیه مجموعه مزک قرق اوچنجی و قرق دردنچی جزو ثلرنده (طغرای هایون) سرلوحه‌لی مقاله‌ده یازلش اولدیغندن بوراده تکرار بیاناتده بولنلما مشدر .

جودت پاشا مرحوم تاریخنده دییورکه: « کذلک سلطان محمد ثالث زمانه قدر کسیلان کومش سکه‌لرک بر یوزنده قسطنطنیه یاخود سکه‌نک ضرب اولدینی بلده اسمی و دیگر یوزنده نام و عنوان پادشاهی یازیه کلشیکن انک وقتنده کوموش سکه‌لرده نام پادشاهی طغرا ایچنه الیمشدر . اگرچه مهر هایونلرده طغرا اسکیدن عادت اولش ایسه‌ده سکه‌لره نقش اولمزدی انک زماننده کومش سکه‌لرک بر یوزینه طغرا نقش اولتمشدر فقط شکلی عصر مزده کی طغرا لر کی مطبوع ومنتظم دکل ایدی » (۱) .

صور مختلفه ایلک اول طغرا لارک امیر سلیمان که، برنجی سلطان سلیماندر، مشار الیهک کومش و باقر سکه‌لرینه نقش ایدلیکی و محمد چلینک بر باقر سکه‌سنده سلطان مراد ثانینک کومش و باقر سکه‌لرنده دخی کورلیدیکی جهته تاریخ مزبورک بورواقی بدایت ایچون قرین صواب دکلددر . مشار الیهک زمان حکومتنده دخی آلتون سکه ضرب

ايدىلدىكى بۇ كۈنە دىكىن موجودى كۈرىلە مامسندن وتارىخلار دە دىخى بىرقىدە تصادف ايدىلە مامسندن آكلاشلىقمقده در . اول زمانده موقع تداولده ونديك دو قاسى اولوب پدرلى زمانده اولدىنى مثللو قرق آقچىه رايىج اولسى لازمكلىر . چونكه آقچىلر وزن و حجمده و عىنى عيارده درلر .

باقى

امير مشار اليك مؤخر آ الله ايدىلدىكى اشعار ايدىلن (۳) نومرولى آقچىسندن ماعداسنه متعلق مانغرلر واردركه، هر خصوصده آقچىلرينه مشاهددر . يعنى وجهلىرى آقچىلرى وجهنده كۈرلىدىكى مثللو طغرا و ظهرلىرى كذا آقچىلرينك عىنى اولوب تاريخلى ده (۸۰۶) در . يالكنز موزه قاتالوغنده (۸۶) نومرولى مانغرك تاريخى (۸۰۸) دركه عىن تاريخلى آقچىلرى هنوز الله ايدىلە مامشدر .

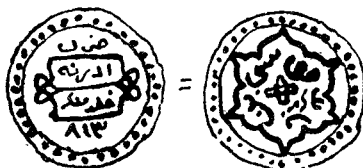
مانغرلر آقچىلر ايله كچرى بحثنه كلنجه: آقچىلر ك وزنى (۶) قىراط و بهر قىراطه ايكى درهم باقر معادل طوتلدىنى حالده (۱۲) درهم باقر ايدر . مشار اليك مانغرلى بر درهم وزننده اولدقلىرىن بۇ حالده (۱۲) مانغرك بر آقچىه تداول ايتىمى لازمكلور .

موسى چلبى

(۸۱۳ - ۸۱۶)

محمد چلبى بروسىنى برادرى عيسى چلبى دن ضبط ايلسى و عيسى چلبى نك استرداد ايجون بالديفات ايدىكى حربلرده مغلوب اولسى اوزرينه بيوك برادرلى امير سليمان نرينه چكلمش و مشار اليك اقداريله تكرار اناطولى يه كچوب مكر حربلرده ينه مغلوب اولهرق قرمانه و اورادنده چكيلوب كم نام اولسنه مبنى بو دفعه امير سليمان بالذات روم ايلي عسكرى ايله كلوب بروسه و انقره يى ضبط ايله اقامتى تمديد ايلسنه مبنى مشار اليى اناطولى دن تكرار روم ايلنه عودته اجبار ايجون محمد چلبى برادرى موسى چلبى ايله ادرنه يى ضبطه موفق اولدىنى تقديرده خطبه و سكه نك محمد چلبى نامنه اولسى قرارى و قسطنطينى حاكمى جاندار اوغلى

اسفندیار بک اتفاق و موافقتیه مشارالیه موسی چلبی اقدار اولنه رق سینوبده کیلره بالارکاب روم ایلنه امرار ایتشدی . مشارالیهک اوراده عسکر طویلامقده و اردو تشکیل ایلکده اولدینی خبرنی آلان امیر سلیمان آناطولی یی ترک ايله درعقب قوه کلیه سیله روم ایلنه کچمش و موسی چلبی اوزرینه حرکتله اردوسنی پراکنده ايله ادرنه یه عودت ایلشسه ده موسی چلبی اختفایدرک کیزلیجه ینه عسکر تدارک ایدرک مساعد برزمانده آپاکسز اوزرینه هجوم ايله بیوک برادرینی فراره مجبور ایلشدرکه ، بو مجبوریتم امیر سلیمانک وفاتی موجب اولغله موسی چلبی بلا اندیشه روم ایل حکمداری اوله رق ادرنده اجرای سلطنته موفق اولمش ایسه ده خطبه وسکه حقنده برادريله اولان عهدینه رعایت ایتیه رک کندی نامه سکه ضرب ایتدیرمشدر . زیره صورتی درج ایدی لان سکه ادرنده کندی نامه ضرب ایتدیرمش اولدینی اچهلردندر .

وزنی ۵۳ قطری (۱۵)

قطری (۱۵) میلیمتره اولدینی حالده اشکال و یازیلری لایقیه کورلمک مقصدیه قطعهمی بیوکه طوتولشدر . مشارالیهک دفعات ايله اچهلر ضرب ایتدی دیکی سکه لرک یازیلری آره سنه موضوع نقوشک تبدیلیله آکلاشلمقده در . نامه مانغرلردخی ضرب ایتدیرمش اوله جنی شهبه سز ایسه ده بو آنه قدر بر عددی اولسون الله ایدیله مامشدر .